

Data publikacji: 04.04.2023

Autor: Ewa Dziurawiec, Barbara Turska

Oczy pomagają słyszeć – TIK w pracy nauczyciela dzieci niesłyszących i słabosłyszących

Technologia informacyjno-komunikacyjna, w oczach nauczyciela dzieci z wadą słuchu, jawi się jako bardzo skuteczne, wręcz nieocenione narzędzie wspierania podopiecznych w ich wszechstronnym rozwoju, szczególnie zaś w zdobywaniu języka i rozwijaniu zachowanych możliwości słuchowych. Należy bowiem pamiętać, że trudności wynikające z niedosłuchu szczególnie manifestują się w funkcjonowaniu językowym, w komunikacji z innymi ludźmi.

Jako osoby słyszące z łatwością rozpoznajemy słowa, stosujemy właściwe końcówki gramatyczne, potrafimy ubierać swoje myśli w piękne wielozdaniowe wypowiedzi, nasycone bogatym zasobem pojęć. Znacznie trudniej jest to zrobić osobie, która mowy nie słyszy bądź nie słyszy jej na tyle dobrze, by jej dźwięki prawidłowo identyfikować. Dlatego też rozwiązania technologiczne, które pozwalają osobom niesłyszącym „zobaczyć słowa” są bardzo pomocne w nauczaniu i prowadzeniu terapii. Niezmiernie przydatne w tego rodzaju pracy dydaktycznej są wszelkie pomoce wizualne – plansze, obrazki, karty, filmy, które dzięki postępowi techniki są obecnie bardzo łatwe do zdobycia. Dzięki nim można w sposób uporządkowany, dostosowany do możliwości i potrzeb wspierać dzieci z wadą słuchu w pozyskiwaniu wiedzy o otaczającym świecie, w zdobywaniu wiadomości i umiejętności szkolnych.

Autorefleksja

Przygotowana przeze mnie i zaprezentowana w scenariuszu lekcja z zakresu edukacji polonistycznej wykorzystuje narzędzia, które w mojej praktyce zawodowej pojawiają się na zajęciach bardzo często. Wybrane platformy Wordwall.net oraz LearningApps.org pozwalają tworzyć ćwiczenia oparte na prostych zasadach, zrozumiałych dla uczniów edukacji wczesnoszkolnej. Te same zadania, które można byłoby zaproponować uczniowi w tradycyjnym wydaniu – z użyciem zeszytu, książki lub kart pracy – dzięki TIK przyjmują formę ciekawych zagadek, których rozwiązywanie daje dziecku dobrą zabawę i satysfakcję. Wybór materiału

audiowizualnego jako podstawy do ćwiczeń w budowaniu wypowiedzi narracyjnej jest także przeze mnie dobrze przemyślany. Takie narzędzie pozwala na odpowiednie dostosowanie ćwiczeń do możliwości językowych dzieci, na lepsze zaplanowanie i przygotowanie bazy słownikowej. Dziecko na wstępie otrzymuje materiał, który jest dla niego w pełni dostępny (wykorzystanie wzroku w odbiorze materiału, pozwala na całkowite jego zrozumienie), by na jego bazie rozwijać umiejętności językowe i komunikacyjne należące do obszarów, których funkcjonowanie zaburza posiadany przez nie niedosłuch. Żmudne ćwiczenia prowadzące do zapamiętywania nowych słów, dzięki atrakcyjnym formom pracy z wykorzystaniem zaprezentowanych przeze mnie narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnej, stają się przyjemnością, a dzięki temu ilość stosowanych powtórzeń materiału, w różnych kombinacjach, sytuacjach, z systematycznym zwiększaniem stopnia trudności zadań, daje szansę na lepsze opanowanie wiedzy.

Generator kart pracy Fonty.pl jest niemalże codziennie obecny podczas moich zajęć z dziećmi. Wizualizacja mowy poprzez pismo daje możliwość stałej kontroli przez uczniów swych umiejętności w zakresie odbioru mowy drogą słuchową lub słuchowo-wzrokową (porównywania czy to, co dziecko słyszy, jest tym, co widzi na tablicy). Dwoje uczniów klasy III ma jeszcze problemy z kształtnym kreśleniem liter, stosowaniem odpowiednich połączeń międzyliterowych, z estetyką pisma, zatem stały dostęp do pisma wzorcowego jest dla nich jeszcze bardziej cenny. Tablica interaktywna pozwalająca uczniom wchodzić w fizyczne interakcje z wyświetlanym na jej powierzchni materiałem – poprzez przesuwanie dłonią wyświetlanych jego elementów jest dla dzieci doskonałą nauką przez zabawę, jest narzędziem, dającym niezliczone możliwości zastosowań dla nauczyciela dzieci ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi.

Planując pracę z dziećmi niesłyszącymi staram się przede wszystkim odpowiadać na te najtrudniejsze, ale jednocześnie najważniejsze ich potrzeby po to, by systematycznie, stopniowo „burzyć” bariery, które postawiła przed nimi niepełnosprawność słuchowa. Od wielu lat w myślach moich krążą słowa prof. K. Krakowiak, mówiące o potrzebie „zanurzenia dzieci z wadą słuchu w kąpielii słownej” w celu nauczenia ich języka. Staram się robić to wszelkimi możliwymi sposobami. Zastosowanie narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnej pomaga mi uatrakcyjnić zajęcia, sprawić, że dzieci dłużej i lepiej koncentrują uwagę na zadaniach, efektywniej uczą się i jednocześnie dobrze bawią. Wykorzystanie metod pracy opartych na działaniu, zabawie, obserwacji z użyciem ciekawych, zaawansowanych technologicznie rozwiązań sprawia, że dzieci chcą mówić, łatwiej i szybciej pozyskują potrzebne ku temu kompetencje. Dostateczna ilość podpowiedzi z różnych kanałów informacji powoduje, że uczniowie znacznie szybciej mają o

czym mówić (poznają nowe słownictwo, uczą się stosowania go we właściwych formach gramatycznych, stylistycznych, składniowych, mając możliwość wielokrotnego utrwalania materiału na różne ciekawe sposoby). Praca z tablicą multimedialną daje szereg możliwości zastosowań. W opracowanym przeze mnie scenariuszu pokazuję tylko niektóre z nich: internetowe platformy: Wordwall.net, LearningApps.org, plansze edukacyjne dla edukacji wczesnoszkolnej 2.0 WSiP, generator kart pracy (w tym pisma elementarzewego), grę multimedialną "Porusz umysł". Zastosowane rozwiązania pozwoliły mi przeprowadzić dzieci krok po kroku od gromadzenia potrzebnego słownictwa do zdobycia przez nie umiejętności zbudowania i zaprezentowania innym wypowiedzi narracyjnej na zadany temat. Poznawane słownictwo, mogło być utrwalane poprzez wielokrotne powtórzenia w różnych kombinacjach, sytuacjach, a to dzięki zmianie aktywności dzieci, użyciu wzbudzających ich zainteresowanie metod pracy opartych na doświadczaniu, działaniu, przeżywaniu, przy wykorzystaniu narzędzi technologii informacyjno-komunikacyjnej.

Zapraszam do zapoznania się ze scenariuszem zajęć zamieszczonym poniżej artykułu.

Ewa Dziurawiec

Nauczycielka edukacji wczesnoszkolnej w Specjalnym Ośrodku Szkolno-Wychowawczym dla Dzieci i Młodzieży Niestyszającej i Słabo Słyszającej im. J. Pawła II w Lublinie

Komentarz obserwatora zajęć

Zastosowanie narzędzi TIK w prowadzeniu lekcji edukacji polonistycznej pomogło nauczycielce sprawić, że potencjalnie trudne zadania dzieci wykonały z łatwością, zaangażowaniem i kreatywnością. To spowodowało, że lekcja zmieniła się w ciekawą podróż z przygodami, za którymi stały sukcesy dzieci. Drogę do wygranej otwierały przed dziećmi także dostosowane odpowiednio pod kątem stopnia trudności zadania. Dzieci miały możliwość zmian aktywności, co sprawiło, że nie odczuwały zmęczenia, były zadaniowe i zadowolone. Spotkanie wzbogacone o materiały interaktywne pozwoliło na zrealizowanie celów lekcji w aktywny, zabawowy sposób. TIK to ogromne wsparcie dla nauczyciela, który dzięki jego narzędziom otrzymuje zaciekawienie dzieci, ich zaangażowanie i duży wysiłek poznawczy.

Pliki do pobrania

[E_Dziurawiec_scenariusz.pdf, 2.16 MB](#)

[Powrót do poprzedniej strony](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)